

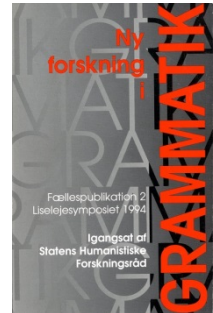
Ny Forskning i Grammatik

Titel: Om prædikaters berettigelse i sætningsanalysen

Forfatter: Carl Bache

Kilde: P. Durst-Andersen og J. Nørgård-Sørensen (red.).
Ny Forskning i Grammatik 2, 1995, s. 7-25

URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/nfg/issue/archive>

© Forfatterne og Odense Universitetsforlag 1995

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre numre af *Ny Forskning i Grammatik* (1993-2012) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Om prædikaters berettigelse i sætningsanalysen

Carl Bache
Engelskprojektet

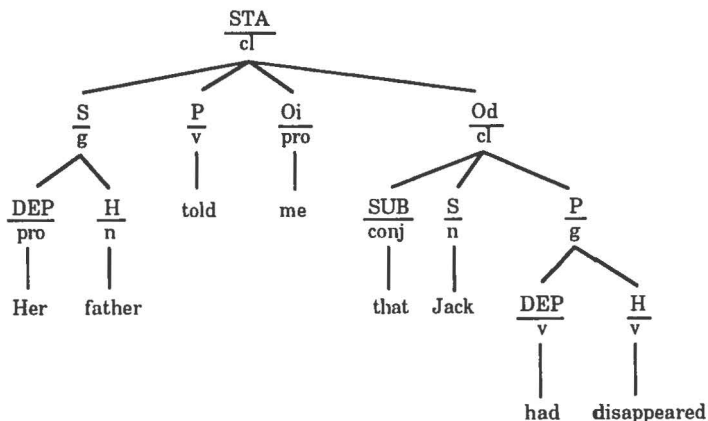
1. Introduktion

I engelskprojektet bruger vi et bestemt sætningsanalyzesystem som udgangspunkt og ledetråd for arbejdet med de enkelte emner. Systemet er beskrevet i Bache, Davenport, Dienhart & Larsen *An Introduction to English Sentence Analysis* (2nd revised ed., Munksgaard 1993), der overvejende har status som øvebog og undervisningsredskab. I det følgende benævnes dette analysesystem 'Odensemodellen'. I sin nuværende notationsform blev Odensemodellen første gang lanceret af John Dienhart på Odense Universitet i 1980 og har lige siden været en uundværlig del af grammatikundervisningen på stedet. Mit indlæg om prædikaters berettigelse i sætningsanalysen¹ sigter på at give en kort beskrivelse af Odensemodellen og derefter drøfte nogle af dets fordele/ulemper ud fra et mere teoretisk synspunkt. Et væsentligt træk ved systemet er, at der ikke i udgangssituationen opereres med prædikater som konstituent ('prædikater' her forstået som et overled, eller 'superfunktion', omfattende en sætnings led med undtagelse af subjektet, fx verbal, objekt og adverbial). Det er dette forhold, der er baggrunden for titlen på mit indlæg. Jeg vil blandt andet søge at vise, at prædikater naturligvis kan have en berettigelse i sætningsanalysen (modsat hvad man får indtryk af, når man bruger Odensemodellen), men at det meget ofte alligevel ikke er nogen god ide at medtage dem i analysen. En mulig løsning på dette og andre problemer er at inddrage et 'stacking' princip (et princip, der tillader en gruppering af konstituenten, fx verbal og objekt, i et prædikater, når der er behov for det).

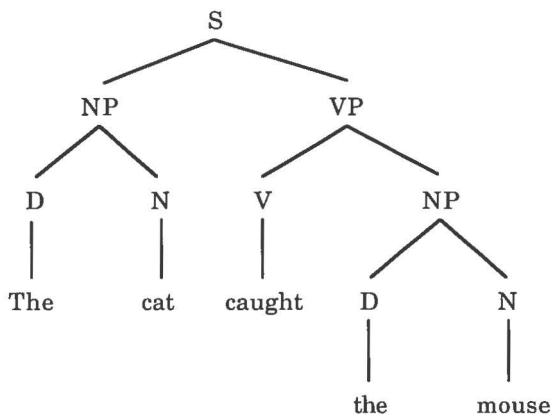
2. Sætningsanalysesystemet

Odensemodellen medtager både form og funktion på ethvert konstituentniveau. Der er således et (finit og overskueligt) antal både

formbetegnelser og funktionsbetegnelser til beskrivelse af de enkelte konstituenters.² Disse betegnelser adskilles ved kolon, når der refereres til konstituenters i sammenhængende tekst, således at funktion står med stort før kolon, form med lille efter kolon. I sætningen *John left* er *John* således S:n, og *left* er P:v ('S:n' betyder 'subjekt realiseret af navneord', og 'P:v' betyder 'verbal ('predicator') realiseret af verbum'). Oftest bruges dog trædiagrammet med enten kolonkonventionen eller, som i følgende eksempel, 'funktion-over-form' konventionen:

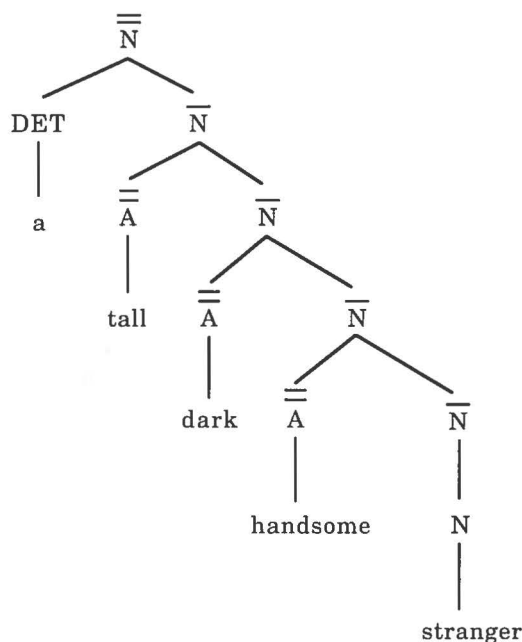
Læg her mærke til, at vi ikke har samlet P, Oi og Od i et prædikat. Til sammenligning kan vi vise en tidlig transformationsgrammatisk analyse af *The cat caught the mouse* (se fx Jacobs & Rosenbaum 1968):

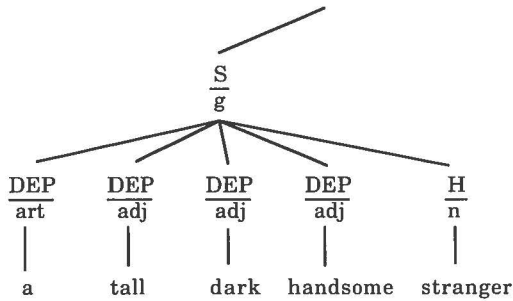
Her er prædikatet i sætningen medtaget som VP, der forgrener sig i V (*caught*) og NP (*the mouse*).

Før jeg kigger nærmere på prædikatets berettigelse i en sætningsanalyse, vil jeg kort opregne nogle karakteristiske træk ved det anvendte sætningsanalyse-system.

A) Multibranching er mulig på ethvert niveau (måske med undtagelse af præpositionsgrupper, der typisk er binære, jvf. Bache et al. 1993:71). Man er således ikke bundet til at inddele enhver sætning (eller konstituent på lavere niveau) i to dele. Det binære princip er besnærende (måske navnlig i lyset af computer- og digitalteknologien) med dets automatiske deling i kun to underled. Men at binde sig til det i sætningsanalyse virker ikke hensigtsmæssigt. Princippet ulidelige lethed fornemmer man i Radfords analyse af navnegruppen *a tall dark handsome stranger* (cf. Radford 1981: 104):

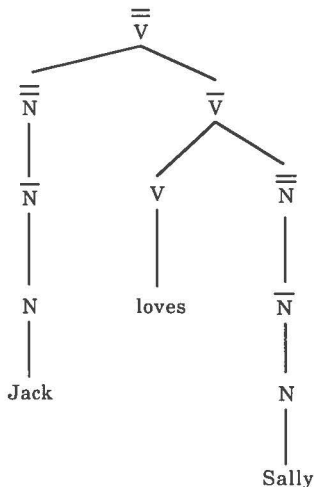

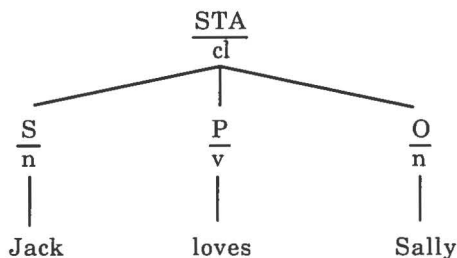
Til sammenligning kan man efter Odensemodellen analysere navnegruppen således:

I netop dette eksempel er Odensemodellen at foretrække, fordi den ikke som Radfords analyse forudsætter hypotaxe: de tre adjektiver synes ret klart at være på samme niveau i forhold til *stranger*. Modsat et eksempel som *envious Republican senators* (hvor der klart er hypotaxe) kan man eksplicit sideordne adjektiverne, uden at betydningen ændres: *a tall, dark, handsome stranger* / *a tall, dark and handsome stranger*.

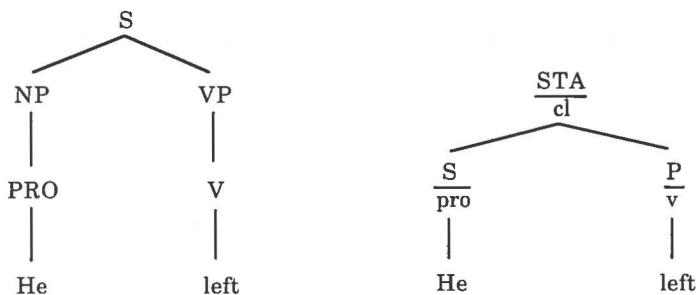
B) Ingen 'non-branching' konstituentter. Til forskel fra mange andre modeller arbejdes der i Odensemodellen ikke med 'non-branching' knuder i træerne, bortset fra det terminale ordniveau. Man kan her sammenligne en typisk X-bar analyse af *Jack loves Sally* med Odensemodellens analyse af samme eksempel:

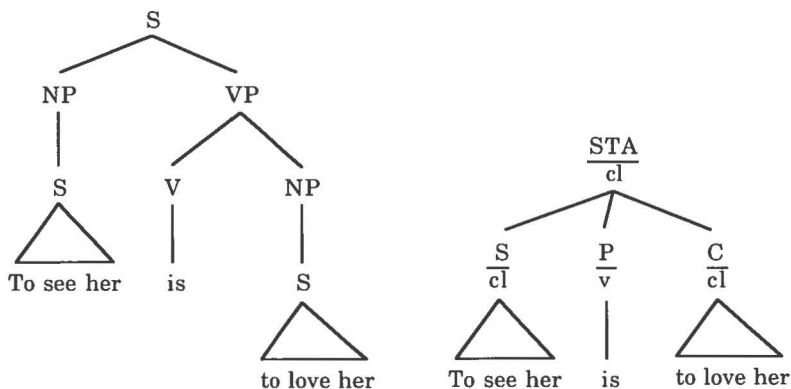

En anden måde at formulere det på er at sige, at man med Odensemodellen på forhånd foretager en 'pruning' af knuder, der ikke forgrener sig. Bortset måske fra det mest avancerede undervisningstrin er det pædagogisk en lettelse ikke at skulle forklare, hvorfor *Jack* og *Sally* er konstituenten på tre forskellige niveauer (N, N single bar, N double bar). Odensemodellen går lige til biddet: *Jack* er et navneord, der fungerer som subjekt i sætningen, og *Sally* er et navneord, der fungerer som objekt i sætningen.

C) Grupperes identitet. I Odensemodellen lader man en gruppes identitet afhænge af kerneleddet: hvis kerneleddet er et navneord, så har vi en navnegruppe, er kerneleddet et adjektiv, så har vi en adjektivgruppe, og så fremdeles. Hertil kommer det synspunkt, at en gruppe bør være en gruppe, ikke et ord eller en sætning. Sammenlign de to tidlige transformationsgrammatiske analyser nedenfor til venstre (af henholdsvis *He left* og *To see her is to love her*) med Odensemodellens bud på samme sætninger til højre:

Af analysen øverst til venstre fremgår det, at *He* ikke blot er et pronomen (PRO) men faktisk en hel navnegruppe (NP). Odensemodellen behandler samme led som et pronomen, der fungerer som subjekt (S:pro). I analysen nederst til venstre behandles *To see her* og *to love her* både som (bi)sætninger (S) og som navnegrupper (NP). Ifølge Odensemodellen er der tale om (bi)sætninger, der fungerer som subjekt (S:cl). Igen er der tale om en vis pædagogisk udfordring og appel til god fantasi i analyserne til venstre, mens man i analyserne til højre forholder sig direkte til det sproglige materiale i den pågældende sætning.

Hvad er de teoretiske forskelle på de to fremgangsmåder? Så vidt jeg kan se, opnår man i analyserne til venstre blot at implicere noget om konstituenternes struktur- og/eller distributionsforhold. Strukturmæssigt kan implikationen være, at der i enkeltord er et gruppepotentiale med ordet som kerneled. Distributionsmæssigt kan implikationen være, at der i visse positioner er en vis overlapping mellem fx pronomener, navnegrupper og (bi)sætninger. Sagt på anden måde: enkeltord optræder ofte lige gerne som selvstændige led og som kerneled i grupper; og (bi)sætninger og pronomener kan optræde på en plads (fx subjektets plads), hvor man normalt forventer at have en navnegruppe. Til sammenligning er Odensemodellen neutral med hensyn til strukturpotentialet, distributionsforholdene og lingvistens forventninger ud over det enkelte eksemplars ramme. Ulempen ved fremgangsmåden i analyserne til venstre er, at man nedtoner de meget klare struktur- og

distributionsforskelle der faktisk er de forskellige formtyper imellem. For eksempel adskiller et pronomen sig typisk fra en 'rigtig' navnegruppe på en lang række syntaktiske, semantiske og overordnede kommunikative punkter. Det største lighedspunkt mellem de to formtyper er faktisk, at de begge forefindes med visse syntaktiske funktioner, så som subjekt. Dette forhold fremgår direkte af de enkelte analyser i Odensemodellen.

D) Angivelse af funktioner. Som det fremgår af de allerede anførte analyser og forklaringer opererer man i Odensemodellen med syntaktiske funktioner for konstituenten på alle niveauer. Spørgsmålet er, om der er brug for disse funktionsbetegnelser som supplement til formbetegnelserne i analysen. Chomsky har altid argumenteret imod funktionsbetegnelser (fx. i Chomsky 1986: 59ff), fordi de i et eller andet omfang kan udledes syntaktisk og derfor måske er redundante. Eksempelvis er et subjekt blot en NP, der er direkte domineret af S (= sætning), mens et objekt er en NP direkte domineret af VP. Da VP repræsenterer det, vi traditionelt kalder et prædikat, nærmer vi os hermed lidt sagens kerne i dette indlæg: prædikaters eksistensberettigelse i sætningsanalysen. For at undgå cirkularitet må der argumenteres uafhængigt for prædikaters eksistens. Som vi skal se nedenfor, er der gode argumenter for at tage prædikatet alvorligt som syntaktisk og pragmatisk betinget størrelse - men det samme gælder for en lang række andre tværgående formtyper. Under alle omstændigheder ligger der en pædagogisk pointe i at medtage funktioner i sætningsanalysen, idet man senere har brug for dem i de grammatiske regeldannelser. Det er svært at forestille sig en detaljeret referencegrammatik, der ikke må anvende betegnelser som subjekt, objekt, adverbial, kerneled mv.

3. Argumenter for og imod prædikatet

Subjekt og prædikat er måske de ældste konstituenten i den vestlige grammatiske tradition: de har sandsynligvis rødder tilbage til Platons og Aristoteles 'ónoma' og 'rhêma' (jvf. Robins 1967: 26ff.). I mere moderne tider repræsenterer subjekt og prædikat det pragmatisk betingede funktionelle sætningsperspektiv med henholds-

vis 'topic' og 'comment'. Traditionen bag prædikatet er så stærk, at der aldrig stilles spørgsmålstegn ved dets eksistensberettigelse. Selv Roman Jakobson formulerer sig skråsikkert: »To instance simple relations among grammatical universals, we may cite the difference between the classes of nouns and verbs ... This difference is correlated but never merges with the likewise universal difference of two syntactic functions – subject and predicate.« (1963:265).

Mere formelt er der en række træk, der peger i retning af prædikatet som syntaktisk størrelse:

1) VP koordinering: der optræder ofte koordinering af prædikater, som fx i *John [left his wife], [sold the house] and [moved to LA]*.

2) V + NP fusion: verbalet har en tendens til at indgå et tættere forhold til et efterfølgende led, jvf. følgende eksempler:

The incident took place before noon. (happened)

John caught sight of Bob. (spotted, sighted)

George left school last year. (fx graduated)

I gave her a kiss. (I kissed her)

I took my leave. (I left)

3) AUX repræsentation af V + NP: visse PRO former repræsenterer hele prædikater:

For years he wanted to win the race and he finally did.

Will he propose marriage to her? Well, he may.

I was having a horrible time in London. Were you really!

Disse eksempler kan dog også fortolkes som reduktioner, hvor alt i prædikatet bortset fra 'the operator' (dvs. første hjælpeverb) falder bort for at undgå repetition. Hvor der ikke er en operator (jvf. første eksempel), indsættes en sådan. Det led, der sammen med 'the operator' udgør prædikatet, kaldes *prædikationen*.

4) *so* + AUX: i denne konstruktionstype udgør de to konstituent

tilsammen en PRO form for prædikatet:

I gave Joyce a book and so did Bob.

I was hoping to see her again and so was Peter.

I would like to go to Rome and so would my wife.

She sings beautifully and so does her sister.

Ligesom eksemplerne under pkt. 3 ovenfor, viser disse eksempler ikke blot prædikaters men også prædikationers berettigelse (idet *so* repræsenterer prædikationer).

Selvom prædikatet synes at repræsentere en væsentlig pragmatisk betinget funktion ('comment') og i en række konstruktionstyper udviser syntaktisk enhedspræg, inviterer de nævnte karakteristiske træk ved Odensemodellen til, at man *ikke* nødvendigvis altid skal medtage prædikatet i en sætningsanalyse. Tre grunde:

- a) der eksisterer ikke en veldefinerbar etableret formtype til beskrivelse af prædikatet;
- b) i analysen af mange simple sætninger (fx intransitive sætninger) vil et prædikat skabe unødvendig kompleksitet i 'dybden' (idet det medfører endnu et analyseniveau uden at der vindes noget særligt);
- c) der er andre tilfælde af samhørighed mellem konstituenten, således at prædikatet kun er en ud af flere mulige superfunktioner; hvis prædikatet tages alvorligt, bør de andre også tages alvorligt, hvorved mange sætninger får meget komplekse analyser.

Lad mig kort anføre følgende eksempler på pkt. c):

1) NP + V: ved koordinering kan et verbal knytte sig tættere til subjekt end til objekt:

[John bought] and [Peter sold] the house.

[Carol researched] and [Sally wrote] the book.

2) NP + NP: ved koordinering kan to navnegrupper knytte sig tæt til hinanden:

[Jack (became) president] and [Ann vice-president]
 Jack gave [Belinda a kiss] and [Mary some good advice]

3) DET + ADJ: artikler og adjektiver kan også knytte sig tæt til hinanden:

I handed him [the yellow] and [the red] boxes.

4) Hypotaxe: som tidligere nævnt kan der i navnegrupper optræde to forskellige typer relation: parataxe og hypotaxe. Ved hypotaxe indgår nogle led en tættere forbindelse end andre. For eksempel, i *envious Republican senators* udgør *republican senators* en tæt forbindelse, der så samlet modificeres af *envious*.

4. Stacking

Vi kan nu formulere vores sætningsanalytiske behov mere klart. Det, der er behov for, er et analysesystem, der i udgangssituationen er simplest muligt og neutralt i forhold til forskellige fortolkningsmuligheder. Derudover har vi brug for et redskab til at vise særlige konstellationer (tætte forbindelser), der i givne eksempler er ønskværdige/nødvendige at vise. Analysesystemet har vi et godt bud på: nemlig Odensemодellen. Det særlige redskab til at vise 'tætte forbindelser' har vi netop udviklet i engelskgruppen delvis på grundlag af X-bar analyse: *stacking*.

En *stack* er en samordning af konstituentter. Der findes både 'form stacks' ('x') og 'function stacks' ('X'). En formstack er en samordning af former i en ikke-etableret formtype, og en funktionsstack er en samordning af funktioner i en ikke-etableret funktionstype. Ved at bruge en stack henviser man sprogligt materiale til analyse på et lavere niveau, hvor analyse er mulig i henhold til etablerede former og funktioner i analysesystemet.

Som udgangspunkt for anvendelse af stackbegrebet er det vigtigt at præcisere nogle af de hyppigt anvendte, etablerede formbeteg-

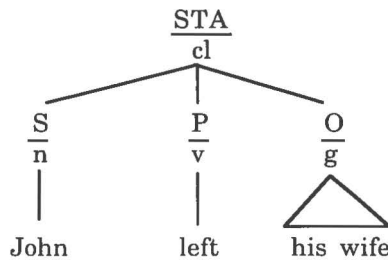
nelser: gruppen og (bi)sætningen. Gruppen kan indledningsvis defineres som en form bestående af et kerneled (H) og en eller flere adled (DEP), mens en (bi)sætning indledningsvis kan defineres som en form bestående af mindst to af følgende led: S, P, Od, Oi, Cs, Co, A, SUB. For eksempel, *the tall stranger* er en gruppe bestående af to DEPs (*the* og *tall*) og et H (*stranger*), og *to see her* er en bisætning bestående af P (*to see*) og Od (*her*) (bemærk at i en konstruktion som fx *to work is to live* er *to work* og *to live* ikke bisætninger men blot grupper med henholdsvis *work* og *live* som H og *to* som DEP; en sætning kræver mindst to sætningsled).

For ikke at udtynde opfattelsen af, hvad der er en gruppe, og hvad der er en sætning, er det imidlertid nødvendigt at præcisere, at de to formtyper altid skal forstås som *maksimale* former: man må ikke udelukke led, der funktionsmæssigt kan indgå i gruppe- eller sætningsstrukturen. For eksempel, i *the tall strangers* kan man ikke opfatte *tall strangers* som gruppe inden for gruppen *the tall strangers*, selvom *tall strangers* i andre sætninger sagtens kunne udgøre en selvstændig gruppe (som fx i *Tall strangers are most welcome*): vi må ikke udelukke *the*, fordi dette led kan indgå i gruppestrukturen som DEP. Med andre ord, et kerneled i en gruppe må ikke selv være en delgruppe. Tilsvarende inden for sætninger. Hvis vi opdeler en sætning som *the cat caught the mouse* i subjekt (*the cat*) og prædikat (*caught the mouse*), kan vi ikke analysere prædikatet som en (bi)sætning, selv om det indeholder P (*caught*) og O (*the mouse*) og således faktisk opfylder vores indledningsvise definition på en (bi)sætning. Problemet er, at *the cat* hører med som S. Omvendt, i *Having caught the mouse, the cat disappeared* udgør *Having caught the mouse* en adverbial bisætning bestående blot af P (*Having caught*) og O (*the mouse*): her udelukkes der ikke led der kunne indgå i sætningsstrukturen (*the cat* er nu bundet til en anden P, nemlig *disappeared*).

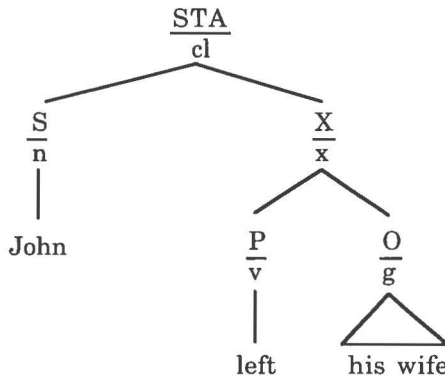
Kort sagt, alle led der *kan* indgå i gruppe- eller sætningsstrukturen *skal* indgå. En gruppe er således den maksimale enhed, der kan analyseres ved hjælp af et H og en eller flere DEPs; og en sætning er den maksimale enhed, der kan analyseres ved hjælp af mindst to sætningsled. Ved maksimeringsprincippet undgår vi

udtyndning af formbegreberne. Samtidig er der skabt et naturligt råderum for stackbegrebet. Lad os nu kigge lidt nærmere på nogle eksempler.

Prædikateret er et eksempel på en 'tæt forbindelse', der ikke udgør en etableret konstituenttype, og kan således indgå i en sætningsanalyse som en stack. En simpel sætning som *John left his wife* kan analyseres uden angivelse af prædikat eller anden stack på følgende måde (idet trekantskonventionen bruges til at angive ufærdig analyse):

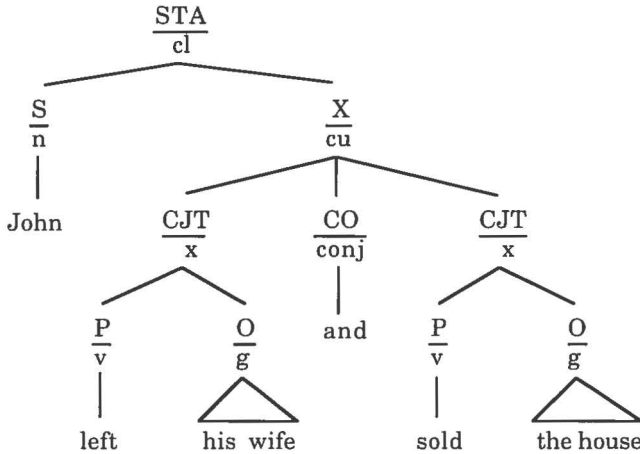

Hvis man - af en eller anden grund - gerne vil vise prædikateret i analysen, så kan det gøres med stacking på følgende måde:

Prædikateret udgør ikke en etableret funktionstype i Odensemodellen og er derfor en funktionsstack (X). Formmæssigt udgør *left his wife* heller ikke en etableret type (ej heller en sætning, jvf. maksimeringsprincippet, der ikke tillader, at subjektet *John* udelades) og er således en formstack (x).

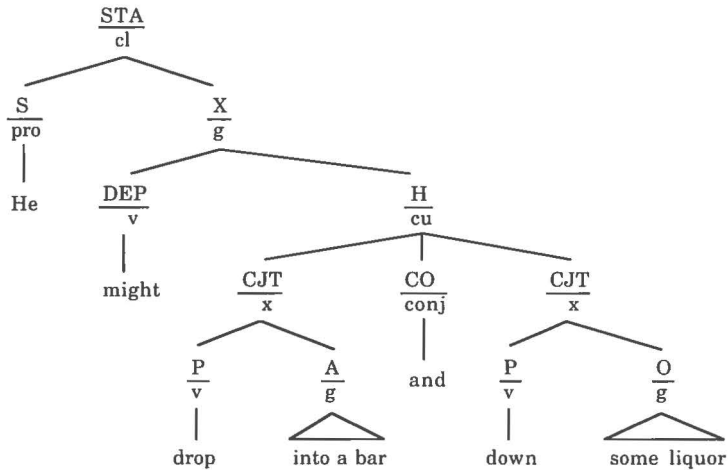
Koordinering kan eksempelvis gøre det nødvendigt at operere med prædikatet som konstituent. I sådanne eksempler er stacking obligatorisk:

Læg mærke til, at man her adskiller formstacken og funktionsstacken: X repræsenterer en ikke-etableret funktion i forhold til subjekt men realiseres af en etableret formtype, nemlig 'compound unit' (cu). Denne cu består af tre etablerede funktioner (CJT, CO og CJT), hvoraf første og sidste realiseres af en ikke-etableret form bestående af P og O (det klassiske prædikat). Med andre ord: stacking muliggør en udskydelse af analysen til vi når et niveau, hvor den bliver håndterbar. X bruges, når det er for tidligt at anføre funktionsbetegnelser; x bruges, når det er for tidligt at anføre formbetegnelser.

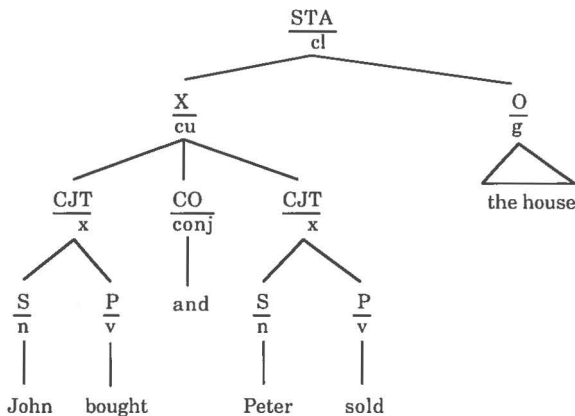
Stacking er også nyttig i analysen af de andre eksempler på 'tætte forbindelser', som jeg nævnte i sektion 3 ovenfor:

1) Prædikationer (som i *He might drop into a bar and down some liquor*, hvor der er koordinerede prædikationer: *drop into a bar* og *down some liquor*):

Bemærk her, at prædikatet formmæssigt kan analyseres som havende en gruppestruktur med *might* som DEP i forhold til resten som H. De sideordnede prædikationer er ikke sætninger (ifølge maksimeringsprincippet) men kan analyseres ved hjælp af sætningsfunktioner: forholdet mellem *drop* og *into a bar* kan beskrives som et P - A forhold, og forholdet mellem *down* og *some liquor* kan beskrives som et P - O forhold.

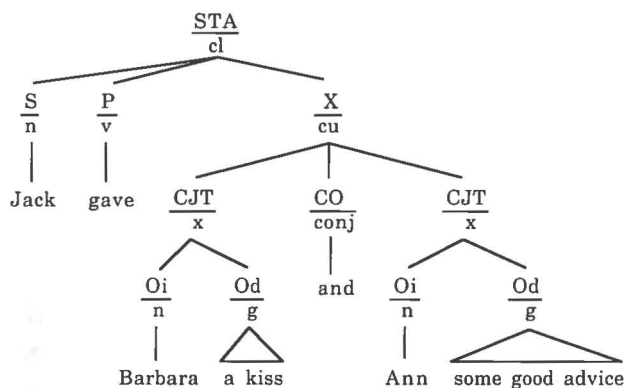
2) NP + V koordinering: *John bought and Peter sold the house.*

Funktionsstacken omfatter her to koordinerede S - P strukturer. Læg her igen mærke til, at de to formstacks *John bought* og *Peter*

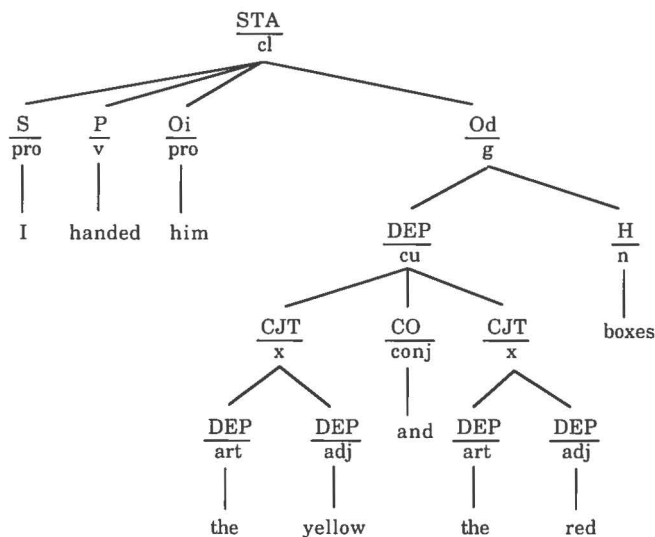
sold ikke kan opfattes som sætninger ifølge maksimeringsprincippet: de udelukker begge objektet *the house*.

3) NP + NP koordinering: *Jack gave Barbara a kiss and Ann some good advice.*

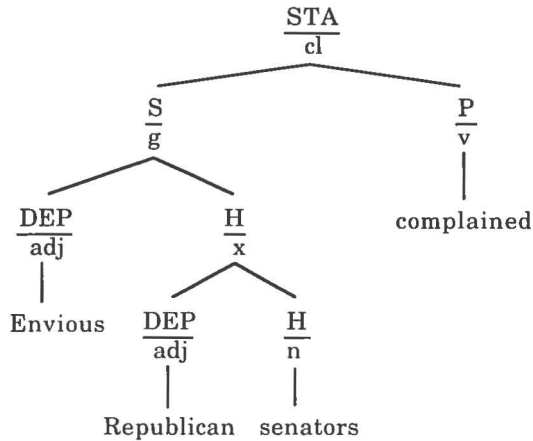
I dette eksempel forhindrer maksimeringsprincippet, at vi fortolker sammenstillingen af et indirekte og direkte objekt som en sætning.

4) DET + ADJ koordinering: *I handed him the yellow and the red boxes.*

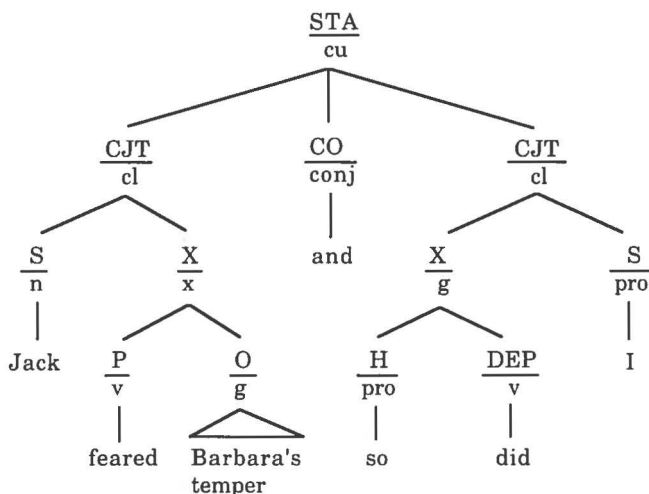

I dette eksempel sikrer sammenstillingen af de to DEP - DEP konstruktioner navnegruppens distributive betydning (der er både gule kasser og røde kasser). Hvis kun adjektiverne indgik i en cu (*the yellow and red boxes*), ville navnegruppen være tvetydig mellem en distributiv fortolkning og en ikke-distributiv fortolkning (d.v.s. hvor kasserne hver især er både gule og røde).

5) Hypotaxe: *Envious Republican senators complained.*

I dette og lignende eksempler er det vigtigt at bemærke, at det overordnede kerneled (*Republican senators*) ikke selv udgør en gruppe ifølge maksimeringsprincippet, men 'kun' en del af en gruppe, en formstack. I navnegrupper med parataxe vil de enkelte led være på samme analyseniveau (jvf. analysen af *a tall dark handsome stranger* i sektion 2.A ovenfor).

6) Proformer: *Jack feared Barbara's temper and so did I.*

I dette eksempel analyseres første CJT som indeholdende et prædikat. I anden CJT repræsenterer *so did* dette prædikat. Funktionen er her ligeledes X. Formmæssigt er der tale om en gruppe, hvis *so* repræsenterer prædikationen, og hvis *did* er 'operator' (der er så samme forhold mellem *did* og *so*, som der er mellem *might* og *drop into a bar and down some liquor* i analysen under pkt. 1 ovenfor, nemlig et DEP - H forhold). Hvis *did* opfattes som en pro-form for mere end operatoren, kan konstruktionen analyseres som en formstak (x) bestående af P:v (*did*) og fx O:pro (*so*).

5. Afsluttende bemærkninger

Hvad er alternativet til stacking? Meget kunne klares ved at have en kraftig transformationskomponent i grammatikken - men udviklingen inden for generativ syntax går i retning af at overlade mindst muligt til transformationer. Man kunne måske istedet eventuelt opstille en reduktionsmodel med masser af 'missing constituents', men en sådan ville kun være attraktiv i ganske få eksempeltyper, hvor det faktisk ville være naturligt at indsætte de manglende led (fx *John likes apples and Jim (likes) oranges*). Man

kunne naturligvis også øge antallet af form- og funktionsbetegnelser, således at enhver mulig stack kan beskrives unikt. Men det er der to ulemper ved: a) systemet bliver langt mere uoverskueligt; og b) man mister fornemmelsen af, at stacks har nogle fælles træk og typisk anvendes i bestemte forbindelser (fx koordinering, pro-konstituent, progressiv hypotaxe). Endelig kunne man opgive maksimeringsprincippet. Dette ville kunne reducere (omend ikke helt fjerne) behovet for formstacks men samtidig medføre en uheldig uddynding af formtyperne (bi)sætning og gruppe. Og funktionsstacks ville der fortsat være brug for.

Man kunne indvende mod stacking, at det virker som et temmeligt *ad hoc* redskab, der hentes frem på forgodtbefindende. Der er to måder at gribe det problem an på. For det første skal der ikke herske tvivl om, at stacking er et systembestemt redskab: det har som formål over en bred kam at klare de problemer, som ikke kan klares af analysemodellen, som den er konstrueret (med gængse form- og funktionsbetegnelser). Man kan sige at stacking søger at råde bod på Odensemodellens utilstrækkelighed og således repræsenterer et (måske teoretisk omend ikke pædagogisk vilkårligt) valg for, hvad selve den centrale del af modellen skal kunne klare og ikke klare.

Men hertil kommer, at der ikke er noget *ad hoc* over forsøget på at klare de individuelle analyseproblemer. I vores måde at bruge engelsk på, og i vores opfattelse af sproget, er prædikater, prædikationer, NP + V konstruktioner, NP + NP konstruktioner, hypotaxe, m.v. reelle sproglige fænomener, som kræver analyse og retfærdiggør, at vi anvender et eller andet redskab. Spørgsmålet er så bare om det er hensigtsmæssigt at overlade det til den enkelte grammatiker selv at vælge, om han eller hun vil bruge et fælles redskab til analysen af disse fænomener, og i hvilket omfang redskabet skal anvendes. Løsningen på det problem er måske at forudsætte stacking i udgangssituationen i analysen af ethvert eksempel og automatisk 'pruning', der hvor det ikke lige tjener et vigtigt illustrativt, pædagogisk formål. Gode ideer og forslag modtages gerne!

Henvisninger

- Bache, C., M. Davenport, J. M. Dienhart & F. Larsen 1993. *An Introduction to English Sentence Analysis*, 2nd edition revised, Copenhagen: Munksgaard.
- Chomsky, N. 1986. *Knowledge of Language: Its Nature, Origin and Use*, New York: Praeger.
- Greenberg, J. H. (ed.) 1968 (1963). *Universals of Language*, Cambridge, Mass.: M.I.T.
- Jacobs, R. A. & P. S. Rosenbaum 1968. *English Transformational Grammar*, New York: Wiley.
- Jakobson, R. 1963. »Implications of Language Universals for Linguistics«, in Greenberg, J. H. (ed.) *Universals of Language*, reference to Cambridge, Mass.: M.I.T edition 1968.
- Radford, A. 1981. *Transformational Syntax*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Robins, R. H. 1967. *A Short History of Linguistics*, London: Longmans.

Noter

¹Jeg vil gerne takke Niels Davidsen-Nielsen, John Dienhart, Fritz Larsen og Finn Sørensen for kommentarer til og indvendinger imod de synspunkter, jeg fremlægger i dette indlæg.

²**Funktioner:** S (subject), Sp (provisional subject), Sr (real subject), P (predicator), O (object), Od (direct object), Oi (indirect object), Op (provisional object), Or (real object), A (adverbial), C (complement), Cs (subject complement), Co (object complement), SUB (subordinator), CO (coordinator), CJT (conjoint), H (head), DEP (dependent), STA (statement), QUE (question), COM (command), EXC (exclamation), PER (performative). **Former:** cl (clause), g (group), cu (compound unit), n (noun), v (verb), adj (adjective), adv (adverb), art (article), pro (pronoun), prep (preposition), conj (conjunction), infm (infinitive marker), num (numeral), intj (interjection), Ø (zero).